

Г. В. Довженок

Забавлянки

ЗАБАВЛЯНКИ - жанр дитячого фольклору. Ін. назва - **утішки**. Переважно **короткі віршов. твори, які виконують** речитативом або наспівують на простеньку мелодію; адресують немовлятам, які сприймають їх як набір приєм. звуків і рухів, а також дітям, які вже дещо розуміють зі звернених до них слів. З. супроводжують гойдання дитини в колисці, підкидання на коліні чи ступні дорослого (чукикалки), перебирання та потягування пальчиків, похитування голівки, піднімання ручок й ін. рухи, які є не лише розвагою, а й потріб. для малюка фіз. вправами. Поєднання руху зі словом, наспівом створює відчуття комфорту; елементар. зміст сприяє пізнанню найпростіших предметів та явищ, самоусвідомленню дитини, опануванню нею мови й мовлення. Цьому особливо допомагає участь самої дитини у виконанні творів у формі діалогу, коротких жартівливих віршиків, що часто починаються з казкових формул («Був собі...», «Жив собі...», «Жив-був...» та ін.). У деяких з них використовується прийом безкінечності, який створюють адресовані малюкові питання, що спонукають до актив. участі в забаві, стимулюють пам'ять і мовлення. Кумулятивна будова З.-діалогів у формі ланцюжка питань та відповідей сягає архаїч. мислення й давніх уявлень. У практиці нар. виховання активність дитини та реакція на забави були показником її розвитку.

Рекомендована література

1. **Дитячий фольклор: Колискові пісні та забавлянки. К., 1984;**
2. **Т. Perit-Polonijo. Dítjacyj fol'klor. Kolyskovi pisni ta Zabavljanky // Narodna Umjetnost. Zagreb, 1986. Kn. 23;**
3. **Лойтер С. М. Русский детский фольклор и детская мифология. Петрозаводск, 2001.**

Бібліографічний опис:

Забавлянки / Г. В. Довженок // Енциклопедія Сучасної України
[Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г.
Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних
досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-17149>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним
законодавством України

([докладніше](#)).